

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/56/2015
Identifikačné číslo spisu: 1012201836
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1012201836.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu U., bytom D. XXX, právne zastúpený: JUDr. Peter Vačok, advokát so sídlom Vázovova 9/A, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SLV-PS-PK-122/2012 zo dňa 26. septembra 2012, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/322/2012-24 z 21. januára 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 5S/322/2012-41 zo 14. januára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/322/2012-24 z 21. januára 2014 v spojení s opravným uznesením č. k. 5S/322/2012-41 zo 14. januára 2015 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 26. septembra 2012, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. PPZ-OKH-01-384-3/2012 zo dňa 26. júla 2012, ktorým zaviazal žalobcu uhradiť sumu 3 785,91 Eur.

Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, ktoré uviedol vo svojom odvolaní.

Krajský súd mal za preukázané, že žalobca absolvoval vysokoškolské štúdium prvého stupňa pri výkone štátnej služby na Univerzite veterinárneho lekárstva v Košiciach, študijný program kynológia, ktoré úspešne ukončil dňa 02.06.2011. Žalobca v súlade s ust. § 82 zákona o štátnej službe čerpal služobné voľno s nárokom na služobný plat a podľa § 142b ods. 3 a 4 uvedeného zákona bol povinný po skončení štúdia zotrvať v služobnom pomere dvojnásobok doby trvania štúdia a to aj v prípade, ak ho neukončil. V prípade nesplnenia tejto podmienky bol povinný v zmysle § 143 ods. 1 zákona uhradiť náklady na vzdelanie, a t o aj v prípade ak štúdium neskončil a nezískal alebo si nezvýšil kvalifikáciu.

Krajský súd mal za to, že rozhodnutie správneho orgánu bolo správne právne posúdené v zmysle ustanovení zákona o štátnej službe (§ 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len

„OSP“). Žalobca nezotrval v služobnom pomere dvojnásobok doby trvania štúdia tak, ako to určuje zákon o štátnej službe, čo žalobca ani nepopieral. Zistenie skutkového stavu zo strany správneho orgánu bolo dostatočne zistené a rozhodnutie žalovaného je zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené a vysporiadal sa aj so všetkými námietkami žalobcu, ktoré boli uvedené v odvolaní.

Žalobca v žalobe poukázal na to, že správny orgán prvého stupňa ho neupovedomil o začatí správneho konania a tým mu odňal právo nahliadať do spisov a navrhovať dôkazy, čím v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Krajský súd uviedol, že je pravdou, že správny orgán prvého stupňa písomne neupovedomil žalobcu o začatí správneho konania a tento sa o ňom dozvedel doručením rozhodnutia č. PPZ-OKH-01-384-3/2012 zo dňa 26.07.2012, ktorým mu bolo oznámené, že je povinný uhradiť pomernú časť nákladov vynaložených na získaní vysokoškolského vzdelania prvého stupňa. Súd túto chybu v danom prípade považoval za formálnu, ktorá keby aj bola odstránená nemala vplyv na priebeh správneho konania, ani na výsledok súdneho konania a rozhodnutia. Listinné doklady ako personálny rozkaz č. 35 zo dňa 25.07.2007, ako aj personálny rozkaz č. 62 zo dňa 04.07.2012 mu boli známe a do správneho spisu mohol nahliadať aj po vydaní prvostupňového rozhodnutia. Čo sa týkalo navrhovania dôkazov v danom prípade v zákone o štátnej službe sú presne dané podmienky, ktoré sa musia splniť v danom prípade. Súd bol toho názoru, že nesplnenie oznamovacej povinnosti v danom prípade nie je taká vada, ktorej odstránenie by malo za následok zmenu rozhodnutia v prospech žalobcu.

Vzhľadom na uvedené Krajský súd v Bratislave po preskúmaní veci dospel k záveru, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento po právnej stránke správne posúdili. Krajský súd mal za to, že napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného bol z pohľadu žalobných dôvodov v súlade so zákonom, nakoľko námietky žalobcu neodôvodňujú zrušenie napadnutého rozhodnutia a žalobu v celom rozsahu podľa § 250j ods. 1 OSP zamietol. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal.

Žalobca podal proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave odvolanie a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní napadnutý rozsudok zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného, ako i rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zruší a vec vráti žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Žalobca odvolanie podal z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) OSP.

Poukázal na dôvody napadnutého rozsudku s tým, že namietal, porušenie jeho procesných práv v rámci správneho konania. Poukázal na to, že o konaní sa dozvedel až doručením prvostupňového konania, ku ktorému sa prvý a jediný krát mohol vyjadriť až v odvolaní. Bolo mu však znemožnené aplikovať všetky jeho práva, vrátane nazretia do spisu a vyjadrenia sa k veci. Uviedol, že bolo v rozpore so zákonom, aby konanie začalo až doručením prvostupňového rozhodnutia. Žalobca sa taktiež nestotožnil s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého proces dokazovania mohol prebiehať v odvolacom konaní. Je absolútne v rozpore so zákonom o štátnej službe, ak odvolacie konanie nahrádza prvostupňové rozhodnutie. Pokiaľ išlo o právo nahliadnuť do spisu, žalobcovi nebolo zrejmé, ako prišiel prvostupňový súd k záveru, že žalobca mal k dispozícii všetky dokumenty v čase vydania prvostupňového správneho rozhodnutia. Žalobca mal za to, že prvostupňový súd prišiel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne vec posúdil. Žalobca sa domnieval, že absenciu a neexistenciu celého prvostupňového konania pred správnym orgánom nemožno považovať len za formálnu chybu, ako to prvostupňový súd uviedol na strane 4 svojho odôvodnenia.

Žalobca v žalobe poukázal aj na skutočnosť, že so žalovaným skončil služobný pomer z dôvodov na strane žalovaného. Súd vo svojom rozhodnutí vôbec nebral na zreteľ skutočnosť, že žalobca bol uvoľnený z Policajného zboru bez akejkoľvek jeho viny a taktiež žalobcovi nebolo zrejmé, na základe akého výpočtu žalovaný a prvostupňový správny orgán prišli k sume, ktorú je žalobca povinný zaplatiť. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal potvrdiť napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne. Konštatoval, že žalobca uviedol identické argumenty ako v žalobe, s ktorými sa žalovaný vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (s. 3-4).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP a podľa § 221 ods. 2 OSP vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť

postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy (t.j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej OSP).

Podľa § 250j ods. 1 OSP ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len „v medziach žaloby“) dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamieta. V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 OSP príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ OSP- ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“, porov. II ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 OSP).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca ako podstatný žalobný dôvod uviedol, že so žalovaným skončil služobný pomer z dôvodov na strane žalovaného. Bol toho názoru, že z tohto dôvodu nemá povinnosť uhrádzať náklady za vzdelanie za dobu, počas ktorej už nebol v služobnom pomere. Žalobca v tejto súvislosti poukázal aj na ust. § 143 zákona o štátnej službe.

Posudzujúc obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd uvedenú podstatnú námietku žalobcu nechal bez povšimnutia, pričom si v podstate len v plnom rozsahu osvojil dôvody uvádzané v rozhodnutiach správnych orgánov, t.j. žalovaného, ako aj prvostupňového.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne žalobcove námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, čím postihol napadnutý rozsudok znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom, pričom uvedeným postupom bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde ako aj zásada spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne

a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu prejednať vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu, vrátane odvolacích námietok, znovu o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP).

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.